SUSTAINABLE LIVELIHOODS IN ANLONG RAING COMMUNITY FISHERY

A Case Study

Anlong Raing Village, Kampong Por Commune,
Krar Kor District, Pursat Province, Cambodia

Researched and Written by

Ken Sopheap
Ros Chhorvivorn
Tit Phearak
Hoeun Honey
Nouv Buntha

2004

Anlong Raing is a floating village within the inundated forest of the Tonle Sap Great Lake. The village is rich in natural resources and the biodiversity enables flora and fauna such as fish, mammals and reptiles to survive and multiply. Villagers live on floating houses, which they move according to the changing water level.

From 1987 to 2001, a number of anarchical fishing activities were committed by people from outside the village. At the same time, some villagers cut the flooded forest to sell the timber so as to meet their family's daily needs. The destruction of the flooded forest destroyed the natural resources and caused further reduction of the fisheries resources. The customary livelihood of the local people was no longer sustainable.

Recognizing the decline in fisheries resources in the area, the Cambodian Family Development Service (CFDS) cooperated with the Provincial Fishery Office and community people to establish the community fishery in 2002.

After the establishment of community fisheries, people have more understanding regarding the importance and benefits of natural resources. They actively participate in efforts to effectively conserve, protect, manage and use resources through the Capacity Building Program and the Natural Resource Management Program,which were formulated by CFDS and competent institutions.

Fisheries crime has decreased, and a program to create secondary business activities has supported the livelihood of villagers in a sustainable way.

The villagers consider the community fisheries as very important because it helps to improve their daily living conditions and provides support for the establishment and enhancement of complementary business activities. Now, it can be noticed that there is a positive change among the villagers.

WWF for a living planet®
RECOFTC
IDRC CRDI CANADA
Oxfam America
FAO FIAT PANIS
DFID Department for International Development

Researched and Written by:

Ken Sopheap
CBNRM Initiative/WWF

Ros Chhorvivorn
Village Support Group, Battambang Province

Tit Phearak
Community Fishery Development Office/DoF

Hoeun Honey
CFDS Poursat Province

Nouv Buntha

Case Study Editors:

Hou Kalyan
CBNRM Initiative/WWF

Kenneth Riebe

Steph Cox

Supporting Organization:

CBNRM Initiative/WWF

Accn. No. 6704
Date 5/5/05
MFN No. 41700

Preface

The Case Study Process

The CBNRM Initiative plays an important role in providing basic skills for PRA research, analysis of information, writing and documentation, to a growing group of Cambodian professionals. In response to an increasing demand from various partners to document their experiences and lessons learned in relation to natural resource management, the CBNRM Initiative has conducted a series of training courses on case study writing.

The first major training workshop on case study writing was in Siem Reap in July 2001. This event brought numerous stakeholders, some who had not come together for a decade, to discuss natural resource management experiences, analyse CBNRM concepts, and learn how to write a case study using a 10 step case study writing tool kit. A proceedings report called *"Stories from the Tonle Sap"* and a revised Case Study Writing Tool Kit were produced that, together with the positive learning experience, generated demand for another training workshop in Ratanakiri in November 2001. This workshop produced the *"Stories from the Uplands of Ratanakiri"* Case Study Training report and an updated version of the Case Study Writing Tool Kit.

In May 2002, the CBNRM Initiative co-facilitated a Synthesis and Reflection Workshop in Koh Kong to review the draft case studies with the local partners and related stakeholders. In November 2002, a national CBNRM workshop was held in Phnom Penh to present the case studies and lessons learned and to start thinking about next steps for action on CBNRM in Cambodia. In October 2003, CBNRM, in cooperation with PMMR and CFRP projects, organised the third training workshop on case study writing in Phnom Penh. Hot topics around Cambodia were brought together by participants from different organizations to be discussed and documented. At the regional level, Regional Community Forestry Training Centre (RECOFTC) organised two trainings on 'Pen to Paper'. After the second training course, a case study on land concession issues was developed. The training manual on case study writing has been adopted by RECOFTC and published for use at the regional level.

The training courses and process of data collection, analysis and documentation provided an opportunity for the participants to learn from each other's experiences and, equally significant, it provided a forum for them to build a network to strengthen natural resource management in Cambodia. More importantly, the result of the case studies will be used as major references for researchers and CBNRM practitioners to learn from experiences and the lessons learned. Together, these case studies create a body of information so that others can replicate the lessons learned and continue to improve various models of natural resource management.

The views expressed in the following case study are those of the authors and are not necessarily reflective of the CBNRM Initiative or supporting partners.

Contents

Main Message: The establishment of community fisheries in Anlong Raing village helps improve the livelihoods of local people.

1. Introduction....1
2. Before the Establishment of Community Fisheries Some Factors Contributed to Difficult Living Conditions....1
    2.1. Degradation of natural resources in Anlong Raing village because of anarchical fishing activities and cutting of flooded forest....1
    2.2. Fishing was the main and often the only income generation activity....2
3. Changes in Anlong Raing Villagers' Living Conditions following the Establishment of the Community Fisheries Management....3
    3.1 Strategic livelihood options....3
        3.1.1 Small-scale credit program....3
        3.1.2 Capacity building for community development....4
        3.1.3 Community resource management, conservation, protection and use program....5
        3.1.4 Saving society development program....5
4. Conclusions....6
5. Recommendations....6
6. References....6

Appendices
    Appendix 1: Map of Fishing Border in Anlong Raing Community Fishery
    Appendix 2: Community Fisheries Development Office (CFDO)
    Appendix 3: CBNRM Profile

Sustainable Livelihoods In Anlong Raing Community Fishery

The Establishment of Community Fisheries in Anlong Raing Village Helps Improve the Livelihoods of Local People

1. Introduction

Anlong Raing is a floating village within the inundated forest of the Tonle Sap Great Lake. The village is rich in natural resources and the biodiversity enables flora and fauna such as fish, mammals, and reptiles to survive and multiply. The area has a warm and humid climate, with both flooded forest and lake. These provide natural habitats that provide shelter for the wildlife. Villagers live on floating houses, which they normally move according to the changing water levels in the wet and dry season.

The village is located in Kampong Por Commune, Krar Kor District, Pursat Province and has a total area of 1,587 ha of which 46% is covered with flooded forest and 54% is the water surface of the Tonle Sap Great Lake. The village has 91 households, including 55 Khmer families, and 36 Vietnamese families. One family provides a battery charging service and two families operate small grocery stores. The other 88 families depend mostly on fishing as well as activities such as raising pigs, raising fish (in a cage) and buying, selling and repairing fishing tools.

From 1987 to 2001, there were a number of anarchical fishing activities committed by people from outside the village. Powerful people used illegal fishing gear that caused a severe decrease in fisheries resources. At the same time some villagers cut the flooded forest to use the timber so as to meet their family's daily needs. The destruction of the flooded forest destroyed the natural resources greatly and contributed to the reduction of the fisheries resources. The customary livelihood of the local people was no longer sustainable.

Recognizing the decline in fisheries resources in the area in 2002, Cambodian Family Development Service (CFDS) cooperated with the provincial fishery office and community people to establish a community fishery. Its focus was on upgrading the livelihood of community fisheries people and conservation of natural resources. Since the community fishery was set up, illegal fishing activity has decreased. The villagers consider the community fisheries as very important because it helps to improve their daily living conditions and provides support for establishment and enhancement of complementary business activities.

2. Before the Establishment of Community Fisheries Some Factors Contributed to Difficult Living Conditions

2.1. Degradation of natural resources in Anlong Raing Village because of anarchical fishing activities and cutting of flooded forest

Before 1987, Anlong Raing had abundant and diverse flooded forest resources, including fish and wild animals, which were vitally important for the people living in the area. Between 1987 and 2001, these resources gradually degraded and decreased, causing the primary income of the people to dwindle.

This decline was caused by a number of factors such as:

- . Cutting flooded forest for firewood, producing *ber* (a type of fish trap) and making fishing tools
- . Burning forest to catch wild animals; and
- . Using illegal fishing gear (electric shock, automatic *chhup* (shaped net on a canoe), *yung kao* and *chnouk).*

These factors led to the destruction of the natural resources, especially the habitats for fish breeding. As a result the fisheries resources declined. Fisherman had their main source of income slashed. Some villagers admitted that very few people in this village understood the importance of the flooded forest because they were not informed.

Mr. Mao Vanna, 45 years old, living in Anlong Raing village said, "Before fishing was my only income generation activity and my living condition was very difficult. The use of illegal fishing tools by outsiders and powerful people degraded fish species and created difficulty for villagers. Furthermore, the destruction of the flooded forest caused a gradual decline of the natural resources. Some wild animals became extinct." 2003

Anarchical Cutting On The Flooded Forest

2.2. Fishing was the main and often the only income generation activity

In general, people in Anlong Raing Village are involved in fishing as their main business activity. They use small-scale fishing gear like: gill net, hooked line, *lorp (cylindrical drum trap), samnagn* (cast net), *bangkay* and *snor* (spear). In general, the villagers have no idea about how to conserve and protect natural resources. This ignorance leads some offenders to anarchically fish in the area. Furthermore, depending only on fishing for income puts a great deal of pressure on the fisheries resources. There is demand to over-fish and/or to use illegal means to increase the catch to support their living.

Illegal Fishing Activities

"My family has lived in Anlong Raing since 1987. Our livelihoods depended on fishing. At that time outsiders came to fish. Many of them used illegal fishing equipment. This practice caused a decline in fish and a decrease in livelihoods for us as well as other villagers."

Mrs. Tan Nuch, Anlong Raing Village, 2003

Most poor villagers complain that they cannot catch as many fish as before and the fishing lot is too small because it is in the restricted area for fishing. Some villagers have to borrow money from traders or their neighbors to support the family and buy fishing tools. Although it is a non-interest loan, the lenders put pressure on people who are in debt to not sell their fish catch to other traders. People have to sell the fish to the lenders at a low price in order to pay off the previous loan. If people sell their fish to another trader, they will not be allowed to borrow money again. Because the benefit gained from selling fish to the traders at a low price is small there is demand for larger catches and this has contributed over fishing.

3. Changes in Anlong Raing Villagers' Living Conditions following the Establishment of the Community Fisheries Management

The Royal Government of Cambodia's policy for poverty reduction and sustainable development includes community-based natural resources management as a means to contribute to upgrading people's livelihoods.

Establishing a Community Fishery is one strategy for communities to participate in natural resources management and can help to increase their income.

3.1 Strategic livelihood options

In 2002, in response to the Royal Government's policy on poverty reduction, and at the request of Anlong Raing villagers, Community Family Development Services (CFDS) cooperated with the fisheries' technical office in order to establish a Community Fisheries project in the village. The goal was to restore natural resources and improve local livelihoods. CFDS implemented a number of programs to achieve this goal:

3.1.1 Small-scale credit program

The community credit program provides loans to people to help them start or expand income generation activities such as raising fish, raising pigs, buying, selling and repairing fishing tools and small grocery stores. In order to use the credit effectively and to increase sustainability, CFDS provides technical expertise on fish and pig raising before extending the loan.

Pig raising activities in Anlong Raing village

<u>Strategies and Procedures in Providing Credit:</u>
There are two strategies to develop a small-scale credit program in the community:

1. The poorest villagers are supported and provided with educational training by an Agricultural Technical Officer in cooperation with CFDS before they are provided with credit;
2. Villagers with less ability, but who have small resources to set up a secondary business, are provided with credit by CFDS through the Community Fisheries program.

The credit is provided through small groups that consist of 3-5 families. Members of each group are responsible for paying back the money if there is any default by other group members. The maximum amount of credit allowed is 300,000 Riels for a period of ten months with 3% interest per month. The community uses the interest collected for 4 purposes:

. 10% as an incentive for credit committee;
. 10% for the village social development saving program;
. 40% as capital for community fisheries; and
. 40% to deal with the fluctuating interest rate.

The credit borrowers have a loan agreement with the organization. Once the previous loan agreement is completed, the next stage of credit can be provided. The credit program has now entered its third stage and the total capital of the Community Fisheries is now up to 11 million Riels.

Mr. Prak Pheng, 38 years old, is a new Anlong Raing villager.

My family has 5 members. Before we lived in Kampong Luong Commune, Krar Kor District. Now, we have lived here almost one year. Previously we were only involved in fishing and our living condition was very difficult because of the intense competition in this occupation. We knew that Anlong Raing had established Community Fisheries and provided a lot of opportunity for alternative livelihoods. That's why my family came to live here and changed sfrom fishing to start fish raising, battery charging and selling. We got the start-up capital from the small-scale credit program of CFDS through Community Fisheries. Now my family's living condition is better than before.

Anlong Raing Village, 2003.

3.1.2 Capacity building for community development

In Anlong Raing Village, there was no competent institution, education office or organization facilitating or providing extension training for adults and children.

According to data collected by CFDS in 2002, only 21% of the village people can read and write. Illiteracy was 79% and generally children were only able to study up to grades 1 and 2. In 2002, CFDS donated a school and supported a request to the Provincial Education Department (PED) for a voluntary teacher who was able to teach children from grades 1-3. Later on there was an official assignment of teachers from PED.

Fish raising in Ber of Anlong Raing's villager

CFDS also conducts literacy classes for adults and provides extension training about gender, reduction of domestic violence and environment. CFDS also assisted the community in communicating with the Provincial Agricultural Department (PAD) to request technical assistance in fish and pig raising.

"Before the establishment of Community Fisheries, my living was very difficult because the income generated from the amount of fish I caught was not enough to support my family. I earned very little income but my family expenditures were high. Following the establishment of Community Fisheries, my family, as well as other villagers, became members of the Community Fisheries. Before I was involved in only fishing but now I have other secondary business activities such as fish and pig raising. I attended the PAD training on fish and pig raising techniques within the community. With these activities, I am able to earn more income and my family living condition is better than before. I am able to save money. Soon, I will be able to buy a motorboat like other families."

Chin Phi, 41 years old
Along Raing Village, 2003

3.1.3 Community resource management, conservation, protection and use program

This program aims to conserve sustainable natural resources in the village. The Community Natural Resources Plan includes the following objectives and regulations:

- Educate, disseminate information and provide people with knowledge regarding the importance of natural resources;
- Establish Community Fisheries and protect the flooded forest community to conserve the natural fish habitat;
- Completely ban the use of illegal fishing tools (and catching wild animals) and severely punish anyone who use them; and
- Completely ban the collection of eggs and hunting of young animals during the breeding season.

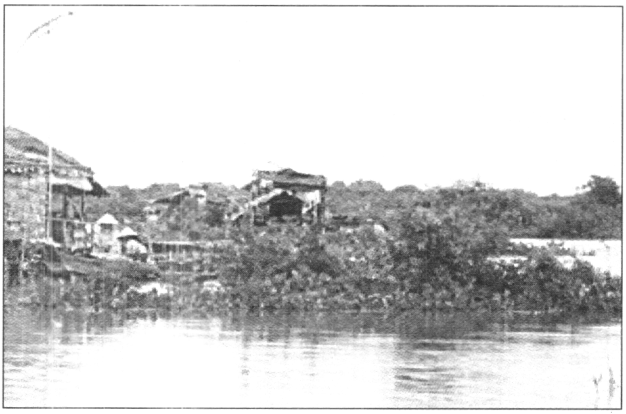

Flooded Forest in Anlong Raing village

Nowadays, these educated villagers manage, conserve and protect natural resources within their village.

3.1.4 Saving society development program

This program aims at supplementing the livelihood of vulnerable community members including poor people, elderly with no family, orphans, poor widows and those with chronic sickness. CFDS has a policy to provide school materials for children, clothes, commodities and tools for repairing homes and food assistance. There is also another program called the Charity Fund. The program aims at helping the poor who cannot afford to pay medical expenses when they are sick. According to the hospital policy, people with normal sickness will be paid between 30,000-50,000 Riels. Those who are very ill and need an operation will receive assistance between 180,000-200,000 Riels.

"My family came to lived in Anlong Raing since the Sihanouk regime, now I'm living alone with my husband because my children have their own homes. My family is involving in fishing activities and fish raising, I and my husband are too old and we can't work too much. We work only enough to provide our own food. If we were to get ill we would not be able to afford the hospital bill. After community fisheries was established and we participated in the Saving Society Development Program, my family received support from the community when we got sick."

Mrs. Buth Yom, 45 years old
Anlong Raing Village 2003

The program has enabled poor villagers to meet hospitalization expenses and to be involved in social and other development activities like other, better off families.

4. Conclusions

In the past, people living in Anlong Raing depended almost entirely on fisheries resources for their livelihoods. But since1987, fisheries resources became depleted in the area, caused by cutting the flooded forest and by over-fishing, including the use of illegal fishing gear by outsiders. Income from fishing declined and the villagers' living conditions worsened. In response to this dilemma, local villagers, with CFDS assistance, established the Community Fisheries Program.

After the establishment of Community Fisheries, people have more understanding regarding the importance and benefits of natural resources. They actively participate in efforts to effectively conserve, protect, manage and use the resources through the Capacity Building Program and the Natural Resource Management Program, set up by CFDS and other institutions. As a result, fisheries crime has decreased which has improved the living condition of people. Similarly, the livelihood-upgrading program to create secondary business activities has also supported the livelihood of villagers in a sustainable way.

Now, it can be noticed that there is a positive change among the villagers. With increased livelihoods and better understanding about the causes of decline in fisheries, illegal and anarchic fishing has been reduced.

5. Recommendations

In contributing to participatory sustainable development and taking part in the poverty reduction strategies of the Kingdom of Cambodia, the research team has some recommendations for CFDS and the technical departments that are facilitating the Anlong Raing Village Natural Resources Management Plan. These are as follows:

1. The Cambodia Family Development Services (CFDS) should increase the amount of money community members are allowed to borrow in order that they can expand their business activities to improve their living conditions;

2. CFDS should conduct a short-term training course on machine repair for commnity members. In the community, many families are using motorboats but there is no one to repair the engines when they break down. They have to go to an expensive repair shop far from their area;

3. CFDS and Community Fisheries Development Office of the Department of Fishery should disseminate information and monitor fishing lot owners to ensure that fish catch does not exceed the allowed quota. Also, measures should be taken to prevent the fishing lot owners from encroaching into the community fishing area; and

4. Request the Community Fisheries Development Office of the Department of Fishery to help additionally strengthen the capacity of community members on management and conservation of natural resources within the community fisheries in a stabilized and sustainable manner.

6. References

1) Data Survey Report on the Management, Conservation, Protection and Use of Resources available in the Community, Cambodia Family Development Services, 2001;

2) Report on the Study Tour of the Community Fisheries Development Office of the Department of Fishery, 2002.

Appendix 1: Map of Fishing Border in Anlong Raing Community Fishery

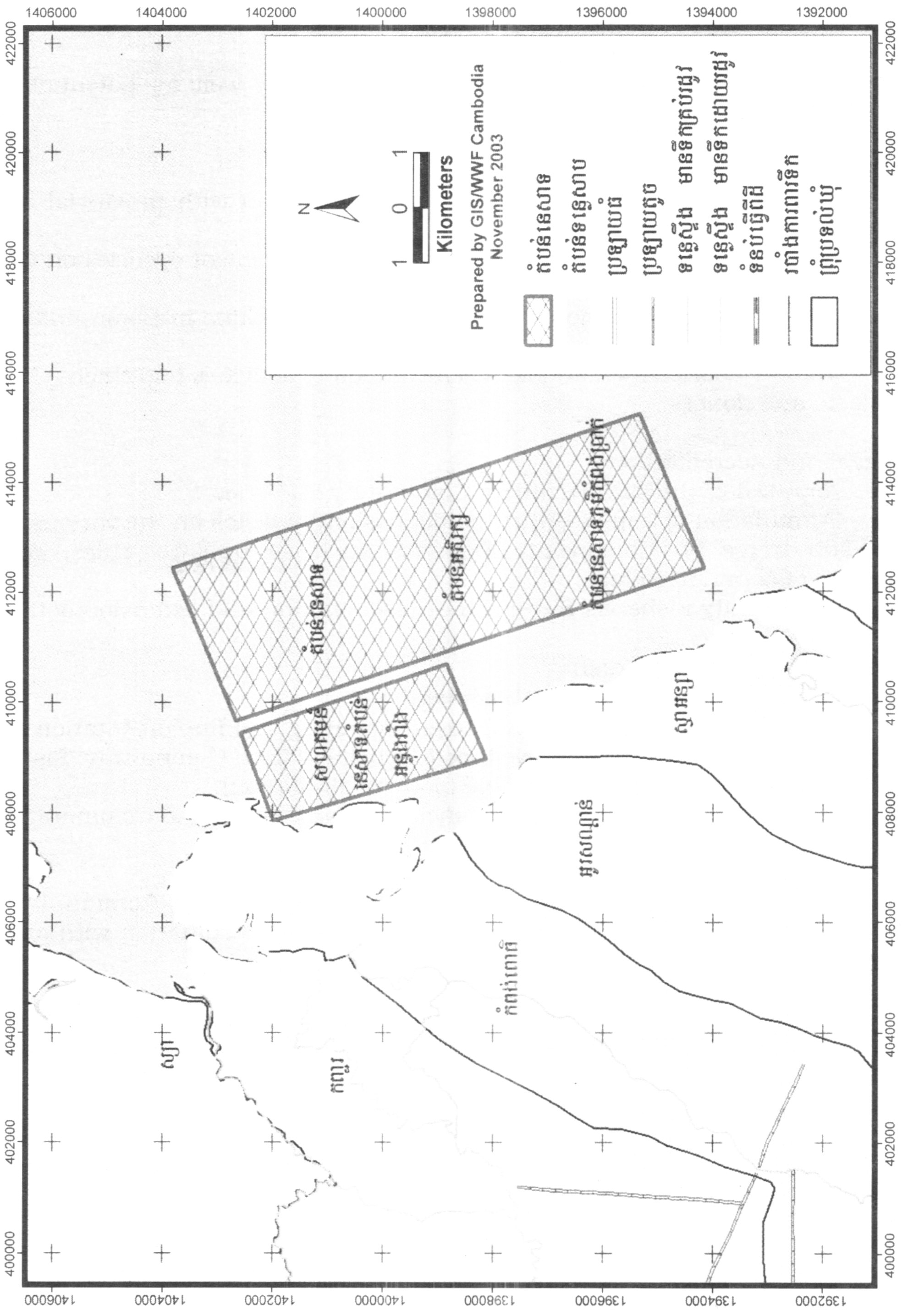

Appendix 2 : Community Fisheries Development Office (CFDO)

The CFDO of the Department of Fisheries envisages the establishment of strong, self-reliant Community Fisheries throughout Cambodia who have equitable access to, and manage in a sustainable manner, fishery resources in partnership with capable and service-oriented staff from the CFDO and provincial fishery offices, thereby improving fisheries dependent livelihoods.

The main future plans and strategies of CFDO as well as potential areas for collaboration include the following:

. General:
- Improvement of communication and cooperation with provincial offices and Community Fisheries.
- Build up support within the DoF and other government agencies on Community Fisheries management
- Strengthen coordination with NGOs and IOs working in Community Fisheries management
- Improve coordination and complementation of activities implemented by various projects and donors

. Legal and Accreditation
- Approval of the sub-decree on Community Fisheries
- Formulation of implementing guidelines and policies on the various aspects of the sub-decree on Community Fisheries such as by-laws, rules, regulations, election of committee etc.
- Community Fisheries Sub-decree dissemination and extension activities

. Research and Development
- Community Fisheries Establishment:
  + Formulation of CF management planning and implementation guidelines
  + Identify alternative livelihood activities that Community Fisheries can undertake in order to be sustainable (poverty alleviation)
- Capacity building in CFDO, provincial offices, CFDU's and Community Fisheries

. Monitoring and Evaluation
- Set up a monitoring system on projects and activities on Community Fisheries
- Set up a database on Community Fisheries in coordination with other NGO's and institutions

Work with the legal and accreditation section on formulating mechanisms for appropriate dispute/conflict resolution.

Appendix 3

Community Based Natural Resource Management Initiative (CBNRM Initiative) Organizational Profile

OVERALL GOAL

The overall goal of the CBNRM Initiative is to analyze and improve CBNRM as an integral component of the poverty alleviation, sustainable livelihoods and resource management, conservation, and decentralization policies and strategies of the Royal Government of Cambodia.

OBJECTIVES

1. Human Resources Development - To build conceptual, analytical, research, and documentation skills of facilitators, researchers and practitioners within relevant NGO and Government partners at national, provincial and local levels.

2. Knowledge Building and Sharing - To identify, analyze, and share lessons and experiences of various approaches to community based natural resource management across the country.

3. Partnership Building - To build networking linkages among organizations and institutions supporting community based resource management strategies at local, national and regional levels.

4. Institutional Arrangements and Policy Support - To improve institutional capacity and understanding of the policy context which influences community based natural resource management practices at the field level.

CBNRM Learning Initiative Program focuses on:

- Community Forestry
- Co-Management of Fisheries
- Participatory Land Use Planning
- Community-based Protected Area Management
- Participatory Water Resources Management.

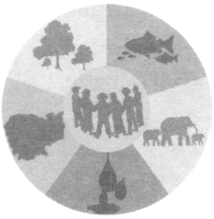

Contact information:
CBNRM Learning Initiative
C/o WWF
#28 Street 9 Tonle Bassac, Phnom Penh, Kingdom of Cambodia
Tel: (855-23) 218034
Mobile: (855-12) 962 092
Emails: houkalyan@everyday.com.kh
marona@everyday.com.kh
sreymoms@everyday.com.kh
sereyrotha@everyday.com.kh
toby@everyday.com.kh
Sopheap.wwfcam@everyday.com.kh

- កសាងសមត្ថភាពដល់មន្ត្រីការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ និងមន្ត្រីការិយាល័យជលផលថ្នាក់ខេត្ត មន្ត្រីផ្នែកសហគមន៍ជលផល និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន

- ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតំលៃ
  - រៀបចំបង្កើតនូវប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យដល់បណ្តាគំរោង និងសកម្មភាពផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹង ការរៀបចំសហគមន៍ជលផល
  - រៀបចំបង្កើតនូវប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងពត៌មានស្តីពីការងារសហគមន៍ជលផលដោយមានការសំរបសំរបសំរួលជាមួយបណ្តាអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធមួយចំនួន
  - ធ្វើការជាមួយផ្នែកច្បាប់ដើម្បីបង្កើតនូវយន្តការសមស្របសំរាប់ការដោះស្រាយទំនាស់

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣

គំរោងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួម
CBNRM Initiative

គោលដៅរបស់គំរោង

គោលដៅចំបងរបស់គំរោងគឺដើម្បីធ្វើការវិភាគ និងបង្កើនការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួម ដែលជាផ្នែកមួយសំខាន់នៃយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ការបង្កើននិរន្តរភាពនៃការចិញ្ចឹមជីវិតការគ្រប់គ្រង និងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ និងគោលនយោបាយវិមជ្ឈការរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

គោលបំណងជាក់លាក់ :

១- ការកសាងសមត្ថភាព : ដើម្បីពង្រឹងលើជំនាញមួយចំនួនដូចជា ទស្សនៈទានស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមជំនាញលើការវិភាគ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងជំនាញនៃការសំរបសំរួលចងក្រងរបាយការណ៍ និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ។

២- ពង្រឹងសមត្ថភាព និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ : ដើម្បីស្វែងយល់ វិភាគ និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍នៃវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗលើការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ដោយមានការចូលរួមជាមួយបណ្តាប្រទេសដទៃទៀត ។

៣- កសាងបណ្តាញការងារជាមួយដៃគូ : ដើម្បីកសាងបណ្តាញការងារជាមួយអង្គការ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានាគាំទ្រដល់យុទ្ធសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់តំបន់ ។

៤- ការរៀបចំស្ថាប័ន និងការគាំទ្រផ្នែកគោលនយោបាយ : ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពនៃស្ថាប័ន និងស្វែងយល់ពីបរិបទនយោបាយដែលមានឥទ្ធិពលលើការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។

គំរោង CBNRM Initiative ផ្តោតការងារទៅលើការចូលរួមគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិតាមរយៈសកម្មភាពមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម :

- គំរោងសហគមន៍ព្រៃឈើ
- សហការគ្រប់គ្រងលើធនធានជលផល
- ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដីធ្លីដោយមានការចូលរួម
- ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិដោយមានការចូលរួម
- ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកដោយមានការចូលរួម

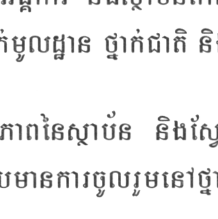

ផែនទីព្រំប្រទល់ដែននេសាទសហគមន៍ភូមិអន្លង់រាំង

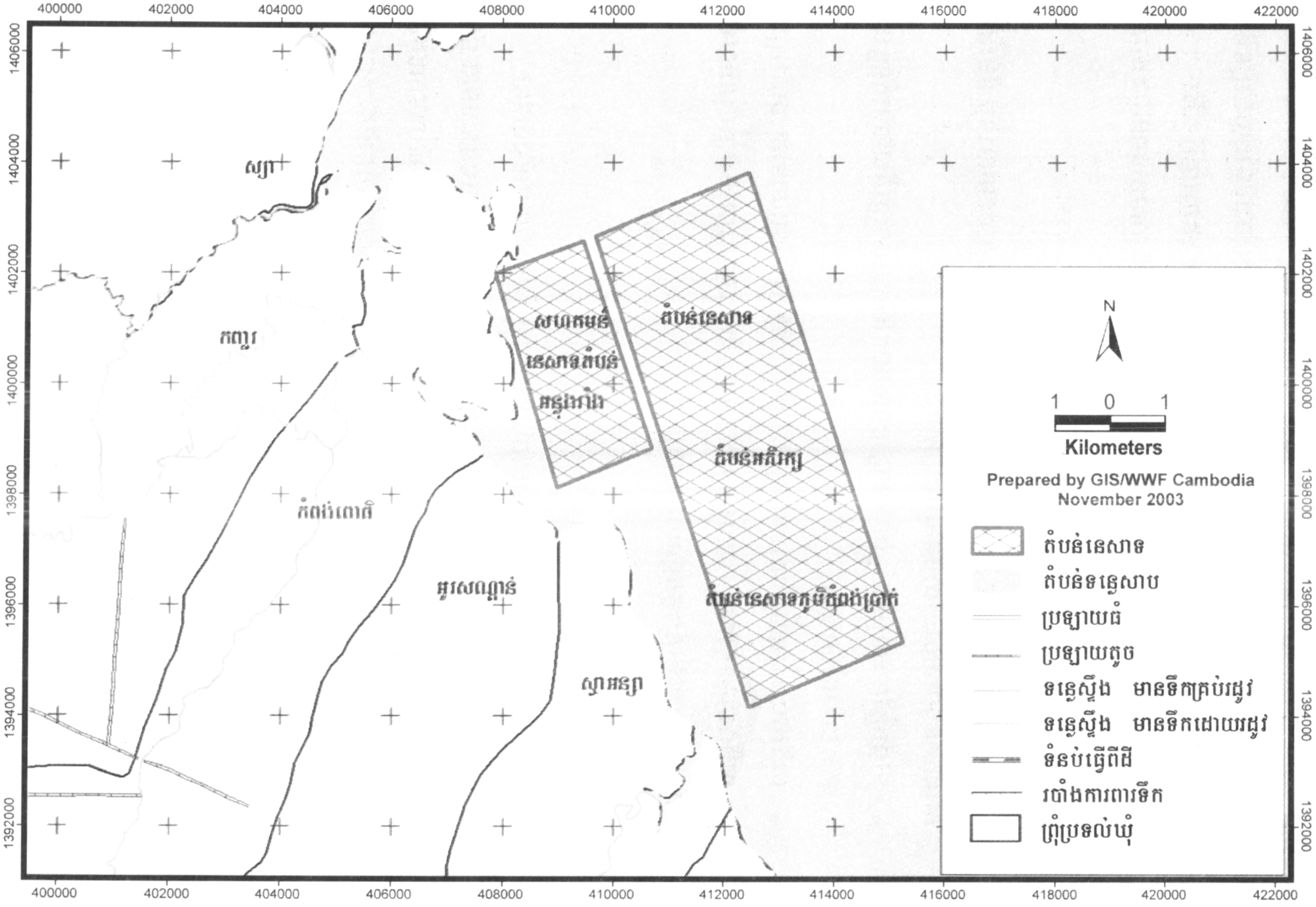

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២ : ប្រវត្តិរបស់ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ជលផល CFDO

ការិយាល័យ CFDO នៃនាយកដ្ឋានជលផលមានគោលដៅពង្រឹងនូវការបង្កើតសហគមន៍ជលផលអោយមានភាពរឹងមាំដោយសហគមន៍មូលដ្ឋានទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលធ្វើអោយសហគមន៍អាចមានលទ្ធភាព ដើម្បីធ្វើការគ្រប់គ្រងធនធានប្រកបដោយនិរន្តរភាពតាមរយៈកិច្ចសហការរបស់មន្ត្រីការិយាល័យ CFDO ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងមូលដ្ឋានជាមួយដៃគូការងារដើម្បីជួយបង្កើនជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍ មូលដ្ឋានដែលមានការពឹងផ្អែកលើធនធានជលផលក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត ។

យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការអនាគតរបស់ការិយាល័យ CFDO ក៏ដូចជាសក្តានុពលក្នុងការសហការមានដូចខាងក្រោម :

កិច្ចសហការទូទៅ :

- បង្កើននូវទំនាក់ទំនង និងកិច្ចសហជាមួយនឹងការិយាល័យជលផលខេត្ត និងគំរោងសហគមន៍ជលផលនៅតាមបណ្តាខេត្តនានា
- បង្កើននូវការគាំទ្រនៅក្នុងនាយកដ្ឋានជលផល និងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធលើការគ្រប់គ្រង សហគមន៍ជលផល
- ពង្រឹងការសំរបសំរួលជាមួយអង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិដែលបានអនុវត្តការរៀបចំអនុវត្ត
- ពង្រឹងបន្ថែមនូវការសំរបសំរួលនូវសកម្មភាពនៃការអនុវត្តការងារគ្រប់គ្រងសហគមន៍ជលផលដោយគំរោង និងអ្នកផ្តល់ជំនួយផ្សេងៗ

កិច្ចការច្បាប់ និងការប្រគល់អំណាច

- ជំរុញអោយមានការចុះហត្ថលេខាលើពង្រាងអនុក្រឹត្យសហគមន៍ជលផល
- បង្កើតនូវគោលការណែនាំស្តីពីដំណើរការនៃការរៀបចំសហគមន៍ជលផល និងបទដ្ឋានច្បាប់ នានាទាក់ទងទៅនឹងទស្សនៈទានមួយចំនួន នៃអនុក្រឹត្យសហគមន៍ជលផលដូចជា លក្ខន្តិកៈ បទបញ្ញត្តិ បទបញ្ជា និងដំណើរការនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសគណៈកម្មាការសហគមន៍ជាដើម។
- សកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយពីអនុក្រឹត្យសហគមន៍ជលផល

ការរៀបចំសិក្សាស្រាវជ្រាវ

- សិក្សាស្រាវជ្រាវពីដំណើរការនៃការរៀបចំសហគមន៍ជលផល :
  - ការរៀបចំបង្កើត និងអនុវត្តនូវគោលការណែនាំនៃផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ ជលផល
  - ស្វែងយល់ពីជំរើសនៃសកម្មភាពចិញ្ចឹមជីវិតដែលសហគមន៍ជលផលអាចអនុវត្តទៅបាន ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រក្រ និងធ្វើអោយមាននិរន្តរភាពនៃជីវភាពរស់នៅ

៤. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

កាលពីមុនការរស់នៅរបស់ប្រជាជនក្នុងភូមិអន្លង់រាំង មានការពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើធនធានជលផលនៅក្នុងតំបន់នេះ ដើម្បីរកចំណូលសំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ។ ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៨៧មក ធនធានជលផលនៅក្នុងតំបន់មានការថយចុះយ៉ាងខ្លាំងដោយសារតែការកាប់បំផ្លាញព្រៃលិចទឹក និងកំនើននៃការនេសាទ និងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទពុំត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស ។ នាំអោយប្រាក់ចំណូលពីការនេសាទមានការធ្លាក់ចុះ ហើយជីវភាពរស់នៅរបស់អ្នកភូមិកាន់តែដុនដាបទៅ ។ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហានេះ អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាបានឧបត្ថម្ភគាំទ្រ ដោយមានការចូលរួមពីអ្នកភូមិក្នុងការរៀបចំបង្កើតសហគមន៍នេសាទនេះឡើង ។

ក្រោយពីបង្កើតសហគមន៍នេសាទ ប្រជាជនមានការយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់ និងផលប្រយោជន៍ធនធានធម្មជាតិព្រមទាំងបានចូលរួមក្នុងការថែរក្សាការពារ គ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពតាមរយៈកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព កម្មវិធីគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដែលបង្កើតឡើងដោយអង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និងស្ថាប័នជំនាញ។ ជាលទ្ធផលបទល្មើសនេសាទ និងបទល្មើសផ្សេងៗទៀតបានថយចុះ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនកាន់តែប្រសើរឡើងម្យ៉ាងទៀតក្រោមកម្មវិធីលើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជនក្នុងការបង្កើនមុខរបរគ្រួបផ្សំបានគាំទ្រជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់ឱ្យមាននិរន្តរភាព។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ ប្រការដែលគួរអោយកត់សំគាល់នោះ អ្នកភូមិមានការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមានជាមួយនឹងការប្រសើរឡើងនៃជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់ ព្រមទាំងការយល់ដឹងច្រើនអំពីបញ្ហាអំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារតាមរយៈកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពបច្ចុប្បន្នស្ទើរតែពុំមានបញ្ហាអំពើហឹង្សានេះកើតឡើងនៅក្នុងភូមិឡើយ ។

៥. អនុសាសន៍

ដើម្បីជាការរួមចំណែកក្នុងការចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពនិងជាការរួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវបានរៀបចំនូវអនុសាសន៍មួយចំនួនដូចខាងក្រោម ដើម្បីអោយអង្គការក៏ដូចជាស្ថាប័នជំនាញដែលជួយសម្របសម្រួលការងារគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ។ អនុសាសន៍មានដូចខាងក្រោមៈ

១. អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា គួរអនុញ្ញាតឱ្យសមាជិកសហគមន៍នេសាទមានសិទ្ធិខ្ចីប្រាក់ឥណទានបានចំនួនច្រើនជាងមុន ដើម្បីជួយពង្រីកមុខរបររបស់ពួកគាត់ឱ្យកាន់តែធំ ដើម្បីធ្វើឱ្យជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់ ប្រសើរឡើងថែមទៀត ។

២. អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា គួរបង្កើតវគ្គបណ្តុះបណ្តាលខ្លីមួយអំពីការជួសជុលម៉ាស៊ីនកាណូតដល់សមាជិកសហគមន៍នេសាទ ព្រោះនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគាត់មានទូកប្រើម៉ាស៊ីន ច្រើនតែគ្មានជាងសម្រាប់ជួសជុលនៅពេលដែលម៉ាស៊ីនទូកខូចត្រូវយកទៅជួសជុលនៅតំបន់ឆ្ងាយៗ ជាហេតុធ្វើឱ្យពួកគាត់ចំណាយថវិកាច្រើន

៣. អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍នេសាទនៃនាយកដ្ឋានជលផលគួរជួយផ្សព្វផ្សាយ ណែនាំ និងធ្វើការត្រួតពិនិត្យម្ចាស់ឡូតិ៍នេសាទឱ្យធ្វើការនេសាទទៅតាមសៀវភៅបន្ទុក និងកុំឱ្យឡូតិ៍នេសាទរំលោភបំពានចូលទៅក្នុងដែននេសាទរបស់សហគមន៍នេសាទ

៤. សំណូមពរឱ្យការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍នេសាទ នៃនាយកដ្ឋានជលផលជួយពង្រឹងសមត្ថភាព បន្ថែមដល់សមាជិកសហគមន៍នូវជំនាញនៃការគ្រប់គ្រង និងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិក្នុងសហគមន៍នេសាទអោយមានស្ថេរភាព និងនិរន្តរភាព ។

៦. ឯកសារយោង

- របាយការណ៍សម្រង់ទិន្នន័យស្តីពីការគ្រប់គ្រង ថែរក្សាការពារ និងប្រើប្រាស់ធនធានដែលមាននៅក្នុងសហគមន៍, អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (Cambodia Family Development Services) ឆ្នាំ ២០០១
- របាយការណ៍ទស្សនកិច្ចសិក្សា, ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍នេសាទ នាយកដ្ឋានជលផល ឆ្នាំ ២០០២

បងប្រុស ប្រាក់ ផេង អាយុ៣៨ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្នជាអ្នកភូមិអន្លង់រាំង:
ក្នុងគ្រួសារខ្ញុំមានសមាជិក ៥នាក់ ពីមុនពួកយើងរស់នៅឃុំកំពង់លួង ស្រុកក្រគរ ពួកយើងបានមករស់នៅភូមិអន្លង់រាំងនេះទើបជិតមួយឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ។ ពីមុនគ្រួសារ ខ្ញុំប្រកបរបរនេសាទសុទ្ធសាធ ជីវភាពរបស់ខ្ញុំមានការលំបាកណាស់ ព្រោះនៅទីនោះមានការប្រកួតប្រជែងច្រើនចំពោះមុខរបរនេះ។ ដោយដឹងថាភូមិអន្លង់រាំង បានបង្កើតសហគមន៍នេសាទ និងផ្ដល់ឱកាសជាច្រើនដល់ប្រជាជនក្នុងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត គ្រួសាររបស់ខ្ញុំក៏បានមករស់នៅទីនេះ ហើយបានផ្លាស់ប្ដូរមុខរបរនេសាទទៅចាប់យកមុខរបរចិញ្ចឹមត្រី បញ្ចូលអាគុយ និងលក់ដូរ ដោយខ្ញុំបានដើមទុនពីប្រាក់កម្ចីឥណទានរបស់កម្មវិធីអង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា តាមរយៈសហគមន៍នេសាទ។ បច្ចុប្បន្នជីវភាពគ្រួសារខ្ញុំបានធូរធារច្រើនជាងមុន។

ភូមិអន្លង់រាំង ២០០៣

៣.១.២ កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពដល់សហគមន៍

សកម្មភាពចិញ្ចឹមត្រីក្នុងបែរ របស់អ្នកភូមិអន្លង់រាំង

នៅភូមិអន្លង់រាំង ពុំដែលមានស្ថាប័នជំនាញ ជាពិសេសមន្ទីរអប់រំ ឬ អង្គការណាចុះទៅសម្របសម្រួល និងផ្ដល់ការបណ្ដុះបណ្ដាលផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាជន និងកុមារក្នុងភូមិនេះឡើយ។ តាមការស្រង់ទិន្នន័យរបស់អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ឆ្នាំ២០០២ អ្នកដែលចេះអាន និងសសេរបន្តិចបន្តួចប្រមាណ២១%ប៉ុណ្ណោះ ចំណែកអនក្ខរជនវិញមានចំនួនដល់ទៅ៧៩% ជាទូទៅកុមារបានរៀនត្រឹមតែថ្នាក់ទី១-២ ។ នៅឆ្នាំ២០០២ អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា បានផ្ដល់សាលារៀនមួយខ្នងព្រមទាំងទំនាក់ទំនងជាមួយមន្ទីរអប់រំ និងមានគ្រូស្ម័គ្រចិត្តម្នាក់ជួយបង្ហាត់បង្រៀនដល់កុមារពីថ្នាក់ទី១ដល់ទី៣ លុះក្រោយមកបានទទួលគ្រូជាផ្លូវការមកពីមន្ទីរអប់រំ ។ ក្នុងនោះដែរ អង្គការបានបើកថ្នាក់អនក្ខរកម្មសំរាប់មនុស្សចាស់ និងអប់រំផ្សព្វផ្សាយការងារនានាដូចជាយេនឌ័រកាត់បន្ថយអំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារ និងការងារបរិស្ថានជាពិសេសបានទំនាក់ទំនងជាមួយមន្ទីរកសិកម្មស្នើរសុំមន្ត្រីជំនាញឱ្យចុះទៅបង្រៀនបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រី-ជ្រូកដល់ពួកគាត់ ។

មុនពេលបង្កើតសហគមន៍នេសាទ ខ្ញុំមានជីវភាពលំបាកខ្លាំងណាស់ ដោយសារការនេសាទរបស់ខ្ញុំ មិនអាចយកមកផ្គត់ផ្គង់ជីវភាព ព្រោះរកចំណូលបានតិច និងចំណាយច្រើន។ ក្រោយពីបានបង្កើតសហគមន៍នេសាទ រូបខ្ញុំក៏ដូចជាប្រជាជនក្នុងភូមិដែរ បានចូលជាសមាជិកសហគមន៍នេសាទទាំងអស់។ កាលពីមុនខ្ញុំមានមុខរបរនេសាទត្រឹតែមួយមុខទេ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះខ្ញុំមានមុខរបរគួបផ្សំផ្សេងទៀតដូចជា ចិញ្ចឹមត្រី និងចិញ្ចឹមជ្រូក ។ ខ្ញុំបានទទួលការបណ្ដុះបណ្ដាលពីសហគមន៍ចំពោះបច្ចេកទេសក្នុងការចិញ្ចឹមត្រី និងជ្រូក។ ខ្ញុំអាចទទួលបានប្រាក់កំរៃបន្ថែមពីមុខរបរទាំងនេះ ឥឡូវគ្រួសារខ្ញុំមានជីវភាពគ្រាន់បើជាងមុន នឹងអាចមានលទ្ធភាពទិញទូកម៉ាស៊ីនមកប្រើដូចគ្រួសារដទៃទៀតដែរ។

បងប្រុស ជិន ភី អាយុ៤១ឆ្នាំ
ភូមិអន្លង់រាំង ២០០៣

៣.១.៣ កម្មវិធីគ្រប់គ្រង ថែរក្សា-ការពារ និងប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងសហគមន៍

កម្មវិធីនេះធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិក្នុងភូមិអោយមាននិរន្តរភាពទៅពេលអនាគត។ ផែនការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិក្នុងសហគមន៍ រួមបញ្ចូលនូវគោលដៅ និងវិធានការចំពោះការការពារមានដូចជាៈ

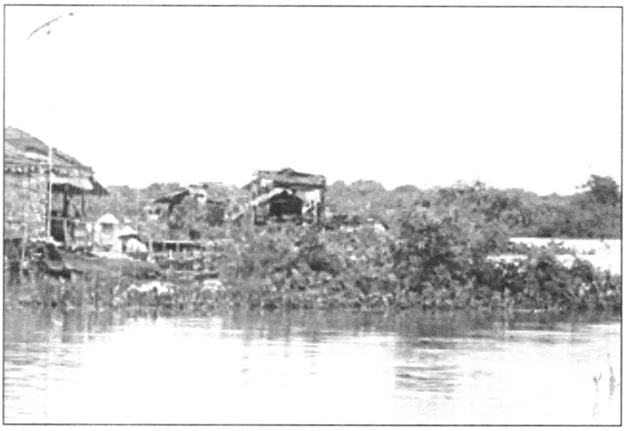

ព្រៃលិចទឹក នៅភូមិអន្លង់រាំង

- អប់រំផ្សព្វផ្សាយ និងផ្តល់ចំណេះដឹងដល់ប្រជាជនពីសារៈប្រយោជន៍ធនធានធម្មជាតិ
- បង្កើតសហគមន៍ព្រៃលិចទឹក និងសហគមន៍នេសាទដើម្បីការពារជំរកមច្ឆាជាតិ
- ហាមដាច់ខាតនិងដាក់ទោស យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះជនដែលចាប់សត្វព្រៃ និងប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ នេសាទ ខុសច្បាប់ក្នុងការចាប់ត្រី
- ហាមបរបាញ់ និងយកពង-កូនសត្វនៅរដូវបន្តពូជ ។

បច្ចុប្បន្នអ្នកភូមិរៀនសូត្រចេះដឹងមានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការគ្រប់គ្រង និងថែរក្សាការពារធនធានធម្មជាតិ ក្នុងភូមិបានល្អប្រសើរឡើង ។

៣.១.៤ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សង្គមសង្គ្រោះ

កម្មវិធីនេះមានគោលបំណងជួយសំរួលដល់ជីវភាពប្រជាជនក្នុងសហគមន៍ដែលងាយនឹងរងគ្រោះ ដូចជាជនទីទាល់ក្រ ជនចាស់ជរាដែលគ្មានអ្នកជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រ ក្មេងកំព្រា ស្ត្រីមេម៉ាយទាល់ក្រ និងអ្នកមានជំងឺរ៉ាំរ៉ៃ ។ គោលការណ៍របស់អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា គឺជួយផ្តល់សម្ភារៈក្មេងរៀន សំលៀកបំពាក់សម្ភារៈ ប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះ ជួសជុលផ្ទះ និងផ្តល់ស្បៀងអាហារ ។ បច្ចុប្បន្ន មានកម្មវិធីមួយទៀតគឺមូលនិធិសមធម៌ កម្មវិធីនេះ ជួយដល់ជនក្រីក្រដែល ពុំអាចមានលទ្ធភាពបង់សេវាពេទ្យ ។ ពេលមានជម្ងឺ អង្គការត្រូវ បង់ជូនទៅតាមគោលការណ៍ពេទ្យ (ជម្ងឺធម្មតាត្រូវបង់ ៣០០០០-៥០០០០រៀល ប្រសិនមានការវះកាត់ ត្រូវបង់ ១៨០០០០-២០០០០០រៀល) ។

> *" គ្រួសារខ្ញុំបានមករស់នៅភូមិអន្លង់រាំង តាំងពីសម័យសីហនុមកម្ល៉េះ បច្ចុប្បន្នខ្ញុំរស់នៅតែពីរនាក់ប្តីប្រពន្ធព្រោះកូនបែកផ្ទះអស់ហើយ ។ គ្រួសារខ្ញុំប្រកបរបរនេសាទ និងចិញ្ចឹមត្រី ដោយកំលាំងចាស់រករបរអ្វីមិនសូវបានផល នាំឱ្យប្រាក់ចំណូលបានគ្រាន់តែហូប ហើយនៅពេលមានជំងឺ គ្មានលទ្ធភាពបង់សេវាពេទ្យ ។ ក្រោយពីបង្កើតសហគមន៍មកមានកម្មវិធី សង្គមសង្គ្រោះគ្រួសារខ្ញុំបានទទួលការឧបត្ថម្ភពីសហគមន៍ពេលមានជំងឺម្តងម្កាល ។"*
>
> *អ៊ំស្រី ប៊ុត យ៉ុម អាយុ៥៨ឆ្នាំ*
>
> *ភូមិអន្លង់រាំង ២០០៣*

កម្មវិធីនេះចង់ឱ្យជនក្រីក្របានចូលមកសម្រាកពេទ្យអាចមានលទ្ធភាពចូលរួមការងារក្នុងសង្គម និងការអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងៗបានដូចគ្រួសារដ៏ទៃទៀតដែរ។

គ្រួសារខ្ញុំបានមកតាំងទីលំនៅក្នុងភូមិអន្លង់រាំងពីឆ្នាំ១៩៩៧ ។ ពួកយើងប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតពឹងផ្អែកទៅលើការនេសាទតែមួយមុខ ។ ក្នុងពេលនោះដែរ មានជនល្មើសពីខាងក្រៅចូលមកធ្វើការនេសាទដោយប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទខុសច្បាប់ ។ ទាំងនេះហើយជាឧបសគ្គដល់ការប្រកបរបរប្រចាំថ្ងៃ របស់គ្រួសារខ្ញុំក៏ដូចជាអ្នកភូមិទូទៅក្នុងការផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ។
បងស្រីតាន់ ណុច អ្នកភូមិអន្លង់រាំង ២០០៣

សកម្មភាពនេសាទខុសច្បាប់ដោយប្រើអួនក្រឡាញឹក

អ្នកភូមិភាគច្រើនដែលជាគ្រួសារក្រីក្របានត្អូញត្អែរថា ពួកគាត់មិនអាចរកត្រីបានច្រើនដូចមុនទេ ព្រោះកន្លែងនេសាទតូចចង្អៀតជាតំបន់ឡូតិ៍នេសាទហាមឃាត់ ។ អ្នកភូមិមួយចំនួនត្រូវបង្ខំចិត្តខ្ចីបុលពីឈ្មួញ និងអ្នកជិតខាងដើម្បីយកមកដោះស្រាយជីវភាព និងទិញឧបករណ៍នេសាទ។ ថ្វីត្បិតតែការខ្ចីបុលឈ្មួញមិនគិតអត្រាការប្រាក់ ប៉ុន្តែឈ្មួញបានធ្វើការកៀបសង្កត់មិនឱ្យអ្នកដែលខ្ចីលុយពីគេយកផលត្រីទៅលក់ឱ្យអ្នកផ្សេងទេ បើពុំនោះគេនឹងមិនអនុញ្ញាតឱ្យខ្ចីប្រាក់ពេលក្រោយឡើយ ម្យ៉ាងទៀតគឺត្រូវតែលក់ឱ្យម្ចាស់បំណុលក្នុងតំលៃថោកដើម្បីកាត់សងទៅនឹងប្រាក់កម្ចី ។ កំរៃដែលបានពីការលក់ផលិតផលនេសាទទៅអោយពួកឈ្មួញក្នុងតំលៃថោកនេះ តំរូវអោយប្រជានេសាទកាន់តែបង្កើនសកម្មភាពនេសាទដែលធ្វើអោយការនេសាទប្រព្រឹត្តទៅហួសលទ្ធភាព។

៣. ការផ្លាស់ប្តូរជីវភាពអ្នកភូមិអន្លង់រាំងក្រោយបង្កើតសហគមន៍នេសាទ

ក្នុងគោលនយោបាយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពរួមបញ្ចូលការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍មូលដ្ឋាន គឺជាមធ្យោបាយមួយដែលបានរួមចំណែកក្នុងការជំរុញអោយជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនមានការកើនឡើង។

សហគមន៍ជលផលគឺ ជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយនៃយុទ្ធសាស្ត្រជាច្រើនក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមពីសហគមន៍មូលដ្ឋាន ក៏ដូចជាជួយសំរួលដល់ការបង្កើននូវប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគាត់។

៣.១. ជំរើសជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត

ឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលើយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងក្រោមការស្នើសុំរបស់ប្រជាជនក្នុងភូមិអន្លង់រាំងក្នុងឆ្នាំ២០០២ អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាបានសហការជាមួយស្ថាប័នជំនាញជលផលចុះមកសម្របសម្រួល ដើម្បីបង្កើតសហគមន៍នេសាទនៅក្នុងភូមិនេះ។ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីស្តារធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងភូមិ និងលើកកំពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន

ក្នុងនោះដែរអង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាក៏បានអនុវត្តន៍កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួនដើម្បីសំរេចបាននូវគោលបំណងនេះ :

៣.១.១ កម្មវិធីឥណទានខ្នាតតូច

សកម្មភាពចិញ្ចឹមជ្រូករបស់អ្នកភូមិអន្លង់រាំង

កម្មវិធីឥណទានក្នុងសហគមន៍ផ្តល់តាមរយៈការឱ្យខ្ចីទុនយកទៅបង្កើនមុខរបរគ្រួបផ្សំដូចជាចិញ្ចឹម ត្រី ចិញ្ចឹមជ្រូក ទិញ-ជួសជុល ឧបករណ៍នេសាទ និងលក់ដូរជាដើម។ ដើម្បីអោយការប្រើប្រាស់ ឥណទានមានប្រសិទ្ធិភាព និងមាននិរន្តរភាពអង្គការបំរើគ្រួសារ អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាបានផ្តល់ចំណេះដឹង និងបច្ចេកទេសលើការចិញ្ចឹមត្រី-ជ្រូក ដល់សមាជិកសហគមន៍នេសាទមុននឹងឱ្យខ្ចីទុន ។

<u>**យុទ្ធសាស្ត្រ និងនីតិវិធីក្នុងការផ្តល់ឥណទាន :**</u>

មានយុទ្ធសាស្ត្រពីរក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ឥណទានខ្នាតតូចក្នុងសហគមន៍:

១. អ្នកភូមិដែលក្រីក្របំផុតត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអប់រំលើការចិញ្ចឹមត្រី និងចិញ្ចឹមជ្រូកពីមន្ត្រីជំនាញកសិកម្ម ដោយសហការជាមួយអង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាមុនពេលផ្តល់ឥណទាន ។

២. អ្នកភូមិដែលខ្វះលទ្ធភាពក្នុងការចំណាយដើមទុនរកមុខរបរបន្ថែមដោយខ្លួនឯង ត្រូវបានផ្តល់ឥណទានពីអង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា តាមរយៈសហគមន៍នេសាទ។

ការផ្តល់ឥណទានត្រូវរៀបចំឱ្យខ្ចីតាមក្រុមតូចៗ ដែលមួយក្រុមមាន៣ទៅ ៥គ្រួសារ សមាជិកក្រុមនិមួយៗត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវសងជំនួស ប្រសិនមានសមាជិកក្នុងក្រុមណាម្នាក់ក្លែងបន្លំ ។ ប្រាក់កម្ចីត្រូវបានផ្តល់ ៣០០,០០០រៀល សំរាប់រយៈពេល១០ខែ ដែលមានការប្រាក់៣% ក្នុង១ខែ ។ អត្រាការ ប្រាក់ដែលទទួលបានសហគមន៍យកមកបែងចែកក្នុងគោលបំណងបួនគឺ:

- ១០% លើកទឹកចិត្តគណៈកម្មការឥណទាន
- ១០% កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សង្គមសង្គ្រោះក្នុងភូមិ
- ៤០% បង្កើនទុនក្នុងសហគមន៍នេសាទ
- ៤០% យកទៅទប់ទល់នឹងការប្រាក់ឡើងចុះ

អ្នកខ្ចីឥណទានត្រូវមានកិច្ចសន្យាជាមួយអង្គការ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់កិច្ចសន្យា ពួកគេនឹងត្រូវឱ្យខ្ចីបន្ថែមទៀតនៅដំណាក់កាលទីពីរ ។ មកទល់ពេលនេះកម្មវិធីឥណទានក្នុងភូមិមានចំនួនបីវគ្គកន្លងមក ហើយចំណែកឯប្រាក់គំកល់ក្នុង សហគមន៍នេសាទបានកើនឡើងដល់ចំនួនជាង ១១លានរៀល។

ការចិញ្ចឹមជីវិតប្រកបដោយនិរន្តរភាពរបស់ប្រជាជនក្នុងសហគមន៍នេសាទភូមិអន្លង់រាំង

ការបង្កើតសហគមន៍នេសាទភូមិអន្លង់រាំងបានជួយធ្វើអោយជីវភាពរបស់ប្រជាជនប្រសើរឡើង

១. សេចក្តីផ្តើម

ភូមិអន្លង់រាំង ជាភូមិបណ្តែតទឹកក្នុងព្រៃរនាមនៃបឹងទន្លេសាបដែលសំបូរដោយធនធានធម្មជាតិតាំងពីយូរលង់ណាស់មកហើយ ជាពិសេសជីវសាស្ត្រចំរុះធ្វើឱ្យសត្វរស់នៅក្នុងទឹករួមមានត្រី ថនិកសត្វអំបូរល្មូន អាចរស់នៅនិងបន្តពូជបានយ៉ាងងាយស្រួល ។ ក្នុងតំបន់នេះមានអាកាសធាតុក្តៅហើយសើមអាស្រ័យដោយមានព្រៃលិចទឹកបឹងបួរដែលជាជំរកធ្វើឱ្យពពួកសត្វដែលបានរៀបរាប់ខាងលើមានលក្ខណៈបន្សាំទៅនឹងកន្លែងរស់នៅរបស់វាជាប្រចាំ។ អ្នកភូមិរស់នៅលើផ្ទះបណ្តែតទឹកដែលអាចផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅបានទៅតាមកំរិតទឹក តាមរដូវទឹកតំឡើង រឺរដូវទឹកសំរក ។

ភូមិនេះស្ថិតនៅក្នុងឃុំកំពង់ពោធិ៍ ស្រុកក្រគរ ខេត្តពោធិ៍សាត់ មានផ្ទៃដីសរុប ១៥៨៧ហិកតាក្នុងនោះ ៤៦% គ្របដណ្តប់ដោយព្រៃលិចទឹក និង៥៤% គ្របដណ្តប់ដោយផ្ទៃទឹកនៃបឹងទន្លេសាប (Tonle Sap Great Lake)។ មានប្រជាជនសរុបចំនួន៩១គ្រួសារ ក្នុងនោះ៥៥គ្រួសារជាជនជាតិខ្មែរ និង៣៦គ្រួសារទៀតជាជនជាតិវៀតណាម ។ ក្នុងចំណោមគ្រួសារទាំងអស់នោះមាន១គ្រួសារប្រកបមុខរបរជាអ្នកបញ្ចូលអាគុយ ២គ្រួសារលក់ដូរ និង៨៨គ្រួសារប្រកបរបរជាអ្នកនេសាទសុទ្ធសាធ និងរបរបន្ទាប់បន្សំដូចជាចិញ្ចឹមជ្រូក ចិញ្ចឹមត្រី (ក្នុងបែរ) និងទិញ/លក់ និងជួសជុលឧបករណ៍នេសាទ យោងតាមរបាយការណ៍សម្រង់ទិន្នន័យរបស់អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០១)។

ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៨៧ ដល់ឆ្នាំ២០០១ មានអ្នកខាងក្រៅ និងអ្នកមានអំណាចមួយចំនួនបានធ្វើសកម្មភាពនេសាទយ៉ាងអាណាធិបតេយ្យក្នុងភូមិ ដោយពួកគេបានប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទខុសច្បាប់បណ្តាលឱ្យធនធានជលផលមានការធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង។ ជាមួយគ្នានេះដែរប្រជាជនក្នុងភូមិមួយចំនួនតូចបានកាប់បំផ្លាញព្រៃលិចទឹក ដើម្បីយកមកប្រើប្រាស់សំរាប់តំរូវការប្រចាំថ្ងៃ ។ សកម្មភាពទាំងអស់នេះបានបំផ្លាញនូវធនធានធម្មជាតិអោយមានការថយចុះយ៉ាងខ្លាំង ជាពិសេសធនធានជលផលធ្វើអោយការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតរបស់អ្នកភូមិលែងមាននិរន្តរភាព ។

ដោយមើលឃើញនូវភាពឱនថយនៃធនធានជលផលក្នុងតំបន់ នៅឆ្នាំ២០០២អង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ដោយមានកិច្ចសហការជាមួយការិយាល័យជលផលខេត្ត ធ្វើការសម្របសម្រួលជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការបង្កើតអោយមានជាសហគមន៍ជលផល ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការបង្កើនជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងក្នុងការថែរក្សាការពារធនធានធម្មជាតិ ។ ក្រោយពីបង្កើតសហគមន៍នេសាទ សកម្មភាពនេសាទល្មើសច្បាប់ត្រូវបានកាត់បន្ថយប្រជាជនក្នុងភូមិយល់ឃើញថាសហគមន៍នេសាទមានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រោះសហគមន៍នេសាទបានជួយឱ្យជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគាត់បានប្រសើរឡើង និងគាំទ្រក្នុងការបង្កើននូវមុខរបរបន្ទាប់បន្សំរបស់ប្រជាជន ។

២. កត្តាមួយចំនួនដែលធ្វើអោយជីវភាពជួបការលំបាកមុនពេលបង្កើតសហគមន៍នេសាទ

២.១. ការថយចុះធនធានធម្មជាតិនៅភូមិអន្លង់រាំងដោយសារសកម្មភាពនេសាទអនាធិបតេយ្យ និងការបំផ្លាញព្រៃលិចទឹក

មុនឆ្នាំ១៩៨៧ នៅក្នុងភូមិអន្លង់រាំងសំបូរទៅដោយធនធានព្រៃលិចទឹក ធនធានត្រី និងធនធានសត្វព្រៃ ជាច្រើនប្រភេទដែលបានផ្តល់សារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងចំពោះប្រជាជនរស់នៅតំបន់នេះ ។ កំឡុងឆ្នាំ ១៩៨៧ ដល់២០០១ ធនធានទាំងនោះត្រូវបានថយចុះ និងបាត់បង់បន្តិចម្តងៗបណ្តាលអោយប្រាក់ចំណូលចំបងរបស់ប្រជាជនមានការធ្លាក់ចុះ ។ ការថយចុះនៃធនធានទាំងនោះ បណ្តាលមកពីកត្តាដូចជា:

- កាប់ព្រៃលិចទឹក ដើម្បីយកឈើធ្វើអុសដុត ធ្វើបែរចិញ្ចឹមត្រី ធ្វើឧបករណ៍នេសាទ
- ការដុតព្រៃដើម្បីចាប់សត្វ
- ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទខុសច្បាប់ (ឧបករណ៍ ឆក់ត្រី ឈិបយន្ត យ៉ាំងការ និងផ្ទុកជាដើម)

កត្តាទាំងនេះបានធ្វើអោយធនធានធម្មជាតិមានការថយចុះយ៉ាងខ្លាំងពិសេសពូជត្រីនិងទីជំរកសំរាប់ត្រីពងកូន ។ ប្រជាជនដែលមានមុខរបរជាអ្នកនេសាទជួបប្រទះនូវបញ្ហាខ្វះខាតយ៉ាងខ្លាំង ។ អ្នក

សកម្មភាពកាប់ព្រៃលិចទឹកអាណាធិបតេយ្យ

> *លោកម៉ៅ វណ្ណា អាយុ៤៥ឆ្នាំ រស់នៅភូមិអន្លង់រាំង បាននិយាយថា"កាលពីមុនខ្ញុំមានមុខរបរនេសាទតែមួយមុខគត់ ជីវភាពរបស់ខ្ញុំមានការលំបាកណាស់។ មានអ្នកខាងក្រៅ និងអ្នកមានអំណាចមួយចំនួនតូច ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទខុសច្បាប់ ជាហេតុនាំឱ្យបាត់បង់ពូជត្រី និងបង្កផលវិបាកដល់អ្នកភូមិ ។ ព្រមទាំងការបំផ្លាញព្រៃលិចទឹក នាំឱ្យធនធានធម្មជាតិទាំងនោះកាន់តែថយចុះបន្តិចម្តងៗ និងពពួកសត្វព្រៃមួយចំនួនវិនាសផុតពូជ។"*
>
> ២០០៣

ភូមិមួយចំនួនទទួលស្គាល់ថាមានប្រជាជនតិចតួចណាស់ក្នុងភូមិដែលមានការយល់ដឹងពីសារៈប្រយោជន៍ព្រៃលិចទឹក មកពីពួកគាត់មានកំរិតយល់ដឹងទាប ។

២.២. មុខរបរនេសាទជាសកម្មភាពបង្កើតប្រាក់ចំណូលចំបងតែមួយមុខគត់

ជាទូទៅអ្នកភូមិអន្លង់រាំង មានមុខរបរជាអ្នកនេសាទត្រី ដែលជាមុខរបរចំបងរបស់ពួកគាត់ ។ ការ នេសាទជាលក្ខណៈគ្រួសារដោយប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទមួយចំនួនដូចជា : មង សន្ទូច លប សំណាញ់ បង្កៃ និងស្នូរ ។ ជាទូទៅអ្នកភូមិពុំមានគំនិតក្នុងការថែរក្សា និងការពារធនធានធម្មជាតិទេ ដែលជាឱកាសដល់ជនល្មើសមួយចំនួនចូលមកធ្វើការនេសាទយ៉ាងអាណាធិបតេយ្យ ។ លើសពីនេះការពឹងផ្អែកលើមុខរបរនេសាទតែមួយមុខគត់ដើម្បីរកប្រាក់ចំណូល គឺជាសំពាធមួយយ៉ាងខ្លាំងទៅលើធនធានជលផល។ ដោយសារតំរូវការក្នុងគ្រួសារធ្វើអោយពួកគាត់បង្កើនសកម្មភាពនេសាទដោយប្រើប្រាស់គ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីទាញយកផលនេសាទផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ។

ការចិញ្ចឹមជីវិតប្រកបដោយនិរន្តរភាពរបស់ប្រជាជនក្នុងសហគមន៍នេសាទភូមិអន្លង់រាំង

ករណីសិក្សា

ភូមិអន្លង់រាំង ឃុំកំពង់ពោធិ៍ ស្រុកក្រគរ ខេត្តពោធិ៍សាត់

ស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងដោយៈ

កែន សុភាព

រស់ ធារីវណ្ណ

ទិត ភារៈ

ហឿន ហុន្នី

នៅ ប៊ុនថា

២០០៤

ភូមិអន្លង់រាំង ជាភូមិបណ្តែតទឹកក្នុងព្រៃរនាមនៃបឹងទន្លេសាប ។ ភូមិនេះសំបូរដោយធនធានធម្មជាតិ និង ជីវៈចំរុះធ្វើឱ្យសត្វរស់នៅក្នុងទឹករួមមានត្រី ថនិកសត្វអំបូរល្មូនអាចរស់នៅនិងបន្តពូជបានយ៉ាងងាយស្រួល ។ អ្នកភូមិរស់នៅលើផ្ទះបណ្តែតទឹកដែលអាចផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅបានទៅតាមការប្រែប្រួលរបស់កំរិតទឹក ។ ភូមិនេះមានប្រជាជនសរុបចំនួន៩១គ្រួសារ ក្នុងនោះ៥៥គ្រួសារជាជនជាតិខ្មែរ និង ៣៦គ្រួសារទៀតជាជនជាតិវៀតណាម ។ ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៨៧ ដល់ឆ្នាំ ២០០១ មានអ្នកខាងក្រៅ និង អ្នកមានអំណាចមួយចំនួនបានធ្វើសកម្មភាពនេសាទយ៉ាងអាណាធិបតេយ្យក្នុងភូមិ ដោយពួកគេបានប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទខុសច្បាប់បណ្តាលឱ្យធនធានជលផលមានការធ្លាក់ចុះ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ប្រជាជន ក្នុងភូមិមួយចំនួនតូចបានកាប់បំផ្លាញព្រៃលិចទឹក ដើម្បីយកមកប្រើប្រាស់សំរាប់តំរូវការប្រចាំថ្ងៃ ។ ជីវភាពរស់នៅ និងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត របស់អ្នកភូមិលែងមាននិរន្តរភាព ។

ដោយមើលឃើញនូវភាពឱនថយនៃធនធានជលផលក្នុងតំបន់ នៅឆ្នាំ២០០២ អង្គការបំរើគ្រួសារ អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាក្រោម កិច្ចសហការជាមួយការិយាល័យជលផលខេត្ត ធ្វើការសម្របសម្រួលជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការបង្កើតអោយមានជាសហគមន៍ជលផល ។ ករណីសិក្សានេះនឹងបង្ហាញអោយឃើញពីភាពជោគជ័យនៃការរៀបចំបង្កើតសហគមន៍ជលផលនៅក្នុងតំបន់នេះ ។

ក្រោយពីបង្កើតសហគមន៍នេសាទ ប្រជាជនមានការយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់ និងផលប្រយោជន៍ធនធានធម្មជាតិ ព្រមទាំងបានចូលរួមក្នុងការថែរក្សា-ការពារគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពតាមរយៈ កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពកម្មវិធីគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដែលបង្កើតឡើង

ដោយអង្គការបំរើគ្រួសារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និងស្ថាប័នជំនាញ ។ ជាលទ្ធផលបទល្មើសនេសាទ និងបទល្មើសផ្សេងៗទៀតបានថយចុះ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនកាន់តែប្រសើរឡើងលើសពីនេះទៀត ក្រោមកម្មវិធីលើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជនក្នុងការបង្កើនមុខរបរគួបផ្សំបានគាំទ្រជីវភាពរស់នៅ របស់ពួកគាត់ឱ្យមាននិរន្តរភាព ។ ប្រជាជនក្នុងភូមិយល់ឃើញថា ការរៀបចំបង្កើតសហគមន៍មានសារៈសំខាន់ណាស់ ដោយសារតែសកម្មភាពនេះបានធ្វើអោយជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់មានភាពប្រសើរ ឡើងអ្នកភូមិមានការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមានជាមួយនឹងការប្រសើរឡើងនៃជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់ ។

ស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងដោយៈ

កែន សុភាព

CBNRM Initiative/WWF

រស់ ធរីវ័ណ្ណ

អ្នកគាំទ្រក្រុមសហគមន៍ខេត្តបាត់ដំបង

ទិត ភារៈ

ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍

ហឿន ហុន្នី

CFDS ខេត្តពោធិ៍សាត់

នៅ ប៊ុនថា

កែសំរួលដោយៈ

ហ៊ួ កល្យាណ

ទីប្រឹក្សាថ្នាក់ជាតិ គំរោង CBNRM LI

យែនន៉ែត រីប

ស្តែប ខក់

ឧបត្ថម្ភថវិកាដោយអង្គការ

CBNRM Learning Initiative / WWF

អារម្ភកថា
ដំណើរការនៃការចងក្រងករណីសិក្សា

គំរោងករណីសិក្សាស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន CBNRM Initiative បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ដើម្បីផ្តល់ជំនាញគ្រឹះសំរាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រការវាយតំលៃជនបទដោយមានការចូលរួម (PRA) ការវិភាគពត៌មាន ការសរសេរ អត្ថបទ និងចងក្រងឯកសារ ។ ដោយមានការកើនឡើងនូវតំរូវការពីបណ្តាដៃគូក្នុងការចងក្រងនូវបទពិសោធន៍ និងមេរៀនសំខាន់ដែលបានអនុវត្តក្នុងការការងារគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួម គំរោង CBNRM Initiative បានរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីករណីសិក្សាចំនួនបីលើករួចមក ហើយដោយមានកិច្ចសហការពីបណ្តាដៃគូរបស់គំរោង CBNRM Initiatived ទៃទៀត ។

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលលើកទី១ បានរៀបចំនៅខេត្តសៀមរាប កាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០១ ។ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះមានការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនដើម្បីពិភាក្សាគ្នាពីបទពិសោធន៍ និងវិភាគលើទស្សនៈទានស្តី ពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងរៀនសូត្រពីរបៀបនៃការចងក្រងករណីសិក្សាដោយប្រើប្រាស់នូវជំហ៊ានទាំង ១០នៅក្នុងសៀវភៅណែនាំស្តីពីការចងក្រងករណីសិក្សា ។ របាយការណ៍ស្តីពីដំណើការដែលហៅថា *"រឿងរ៉ាវ នៅតំបន់ទន្លេសាប"* និងការកែសំរួលលើសៀវភៅណែនាំស្តីពីការចងក្រងករណីសិក្សាបានរៀបចំចងក្រង និងកែសំរួលក្រោយពីបានរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនៅខេត្តរតនៈគីរីកាលពីខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ ។ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះបានរៀបចំចងក្រង *"រឿងរ៉ាវនៅតំបន់ខ្ពង់រាបនៃខេត្តរតនគីរី"* របាយការណ៍ករណីសិក្សា និងការកែសំរួលលើសៀវភៅណែនាំបានរៀបចំចងក្រងឡើង ។

កាលពីខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០២ គំរោង CBNRM Initiative បានសហការជាមួយគំរោងដៃគូនៅមូលដ្ឋានរៀបចំសិក្ខាសាលាបូកសរុបមួយនៅខេត្តកោះកុងដើម្បីពិនិត្យ និងកែសំរួលលើលទ្ធផលនៃករណីសិក្សាជាមួយដៃគូការងារ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋាន ។ នៅខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០២ សិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមនៅភ្នំពេញបានរៀបចំដើម្បីបង្ហាញពីលទ្ធផល និងបទពិសោធន៍ដែល បានចងក្រងនៅក្នុងករណីសិក្សាទាំងនោះ និងក្នុងគោលបំណងដើម្បីចាប់ផ្តើមរៀបចំជំហ៊ានបន្ទាប់សំរាប់អនុវត្តសកម្មភាពនៃ CBNRM នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ក្នុងខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៣ គំរោង CBNRM Initiative ក្នុងកិច្ចសហការជាមួយគំរោងគ្រប់គ្រងតំបន់ឆ្នេរដោយមានការចូលរួម និងគំរោងសិក្សាស្រាវជ្រាវ សហគមន៍ព្រៃឈើនៅកម្ពុជាបានរៀបចំបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលលើកទី ៣ ស្តីពីករណីសិក្សានៅភ្នំពេញ ។ ប្រធានបទសំខាន់ៗនៅតាមតំបន់មួយចំនួននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សា និងចងក្រងដោយសិក្ខាកាមដែលបានចូលរួមពីស្ថាប័នផ្សេងៗ ។ នៅថ្នាក់តំបន់ មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលសហគមន៍ព្រៃឈើ ថ្នាក់

តំបន់ (RECOFTC) បានរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលចំនួនពីរលើកនៅប្រទេសថៃឡង់ត៍ ។ ក្រោយពីបានចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលលើកទី២ ករណីសិក្សាស្តីពីបញ្ហាជីសម្បទានដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្របានរៀបចំចងក្រងឡើង ។ សៀវភៅណែនាំស្តីពីការចងក្រងករណីសិក្សាដែលបានរៀបចំដោយគំរោង CBNRM Initiative ត្រូវបានទទួលយកទៅអនុវត្ត និងរៀបចំកែសំរួលដើម្បីប្រើប្រាស់នៅថ្នាក់តំបន់ដោយមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលសហគមន៍ព្រៃឈើថ្នាក់តំបន់ ។

តាមរយៈវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងក្នុងដំណើរការនៃការចុះសិក្សាស្រាវជ្រាវចងក្រងនូវករណីសិក្សានេះ បានផ្តល់ឱកាសដល់សិក្ខាកាមបានរៀនសូត្រនូវជំនាញ និងបទពិសោធន៍ពីគ្នាទៅវិញទៅមក និងជាពិសេសបានផ្តល់ជាឱកាសក្នុងការកសាងនូវបណ្តាញការងារដើម្បីពង្រឹងនូវការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ជាពិសេសទៅទៀត លទ្ធផលនៃករណីសិក្សានេះនឹងប្រើប្រាស់ជាឯកសារជំនួយស្មារតីដ៏សំខាន់ ដោយអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអ្នកអនុវត្តការងារគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយមានការចូលរួមបានរៀនសូត្រនូវបទពិសោធន៍មេរៀនផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដើម្បីបង្កើន នូវប្រភេទផ្សេងៗនៃការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ហើយអាចអនុវត្តនូវមេរៀនទាំងនេះនៅតំបន់ដទៃទៀតប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ។

អត្ថន័យដែលបានបកស្រាយបង្ហាញនៅក្នុងករណីសិក្សានេះ គឺជាលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ក្រុមដែលបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅមូលដ្ឋាន ហើយអត្ថបទនេះមិនមែនឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈរបស់គំរោង CBNRM Initiative ឬដៃគូដែលបានផ្តល់ជំនួយនោះទេ ។

មាតិកា

ការបង្កើតសហគមន៍នេសាទភូមិអន្លង់រាំងបានជួយធ្វើអោយជីវភាពរបស់ប្រជាជនប្រសើរឡើង

១. សេចក្តីផ្តើម..១

២. កត្តាមួយចំនួនដែលធ្វើអោយជីវភាពជួបការលំបាកមុនពេលបង្កើតសហគមន៍នេសាទ............២

២.១ ការថយចុះធនធានធម្មជាតិនៅភូមិអន្លង់រាំងដោយសារសកម្មភាពនេសាទអនាធិបតេយ្យ និងការបំផ្លាញព្រៃលិចទឹក..២

២.២ មុខរបរនេសាទជាសកម្មភាពបង្កើតប្រាក់ចំណូលចំបងតែមួយមុខគត់......................២

៣. ការផ្លាស់ប្តូរជីវភាពអ្នកភូមិអន្លង់រាំងក្រោយបង្កើតសហគមន៍នេសាទ.............................៣

៣.១ ជំរើសជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត..៣

៣.១.១ កម្មវិធីឥណទានខ្នាតតូច...៤

៣.១.២ កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពដល់សហគមន៍...៥

៣.១.៣ កម្មវិធីគ្រប់គ្រង ថែរក្សា-ការពារ និងប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងសហគមន៍..............៦

៣.១.៤ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សង្គមសង្គ្រោះ...៦

៤. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន..៧

៥. អនុសាសន៍..៧

៦. ឯកសារយោង...៨

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ : ផែនទីព្រំប្រទល់ដែននេសាទសហគមន៍ភូមិអន្លង់រាំង

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ : ប្រវត្តិរបស់ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ផលផល CFDO

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ : ប្រវត្តិគំរោង CBNRM

ICSF
FOR DIGITIZATION
DATE: 02/11/2018

911/MO